

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гуманітарно-педагогічний факультет
“ 19 ” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

КУЛЬТУРНІ ТА ДУХОВНО-РЕЛІГІЙНІ ТРАДИЦІЇ КРАЇН СВІТУ

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»

Спеціальність СЗ «Міжнародні відносини»

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Факультет гуманітарно-педагогічний

Розробник доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, д-р. політ.
наук Андрій ГОЛЬЦОВ

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни *Культурні та духовно-релігійні традиції країн світу*

Навчальна дисципліна «Культурні та духовно-релігійні традиції країн світу» належить до обов'язкових дисциплін при підготовці здобувачів вищої освіти з галузі знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація», спеціальності СЗ «Міжнародні відносини», освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня. Для забезпечення потреб України у співпраці з іншими державами, її повноцінної участі в міжнародних організаціях потрібні кваліфіковані фахівці в галузі міжнародних відносин. Для ефективної фахової діяльності бакалаври міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій мають бути компетентними, зокрема, в питаннях культури та релігії населення певних країн світу. Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів: «Культурні та релігійні традиції. Країни Африки, Австралії та Океанії, Близького Сходу, Південної Азії» та «Культурні та релігійні традиції населення країн Східної Азії, Європи та Америки».

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	СЗ «Міжнародні відносини»	
Освітня програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	60 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Культурні та духовно-релігійні традиції країн світу» полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти наукових знань щодо виникнення і розвитку культури та релігійних вірувань народів, сучасних культурних та духовно-релігійних традицій населення регіонів та країн світу; формуванні вмінь та навичок студентів аналізувати культурні та релігійні

традиції народів світу, їхній вплив на міжнародні ситуації та процеси.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місце у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників

міжнародних відносин.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Культурні та релігійні традиції. Країни Африки, Австралії та Океанії, Близького Сходу, Південної Азії														
Тема 1. Культура та релігія в житті суспільства	1-2	11	2	2			7							
Тема 2. Культурні традиції народів Тропічної Африки, корінного населення Австралії та Океанії	3	10	1	1			8							
Тема 3. Культурні та релігійні традиції населення мусульманських країн та Ізраїлю	4-5	12	2	2			8							
Тема 4. Культурні та релігійні традиції населення Індії	6-7	11	2	2			7							
Разом за змістовим модулем1		44	7	7			30							
Змістовий модуль 2. Культурні та релігійні традиції населення країн Східної Азії, Європи та Америки														
Тема 5. Культура та релігія населення країн Східної Азії	8-9	11	2	2			7							
Тема 6. Культурні та релігійні традиції народів Європи	10-11	12	2	2			8							
Тема 7. Культурні та релігійні традиції населення Англо-Америци	12-13	11	2	2			7							
Тема 8. Культура та релігія населення країн Латинської Америки	14-15	12	2	2			8							
Разом за змістовим модулем 2		46	8	8			30							
Усього годин		90	15	15			60							

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура та релігія в житті суспільства	2
2	Культурні традиції народів Тропічної Африки, корінного населення Австралії та Океанії	1
3	Культурні традиції населення мусульманських країн та Ізраїлю	2
4	Культурні та релігійні традиції населення Індії	2
5	Культура та релігія населення країн Східної Азії	2
6	Культурні та релігійні традиції народів Європи	2
7	Культурні та релігійні традиції населення Англо-Америки	2
8	Культура та релігія населення країн Латинської Америки	2
	Разом	15

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура та релігія в житті суспільства	2
2	Культурні традиції народів Тропічної Африки, корінного населення Австралії та Океанії	1
3	Культурні традиції населення мусульманських країн та Ізраїлю	2
4	Культурні та релігійні традиції населення Індії	2
5	Культура та релігія населення країн Східної Азії	2
6	Культурні та релігійні традиції народів Європи	2
7	Культурні та релігійні традиції населення Англо-Америки	2
8	Культура та релігія населення країн Латинської Америки	2
	Разом	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва тем	Кількість годин
1	Культура та релігія в житті суспільства	7
2	Культурні традиції народів Тропічної Африки, корінного населення Австралії та Океанії	8
3	Культурні традиції населення мусульманських країн та Ізраїлю	8
4	Культурні та релігійні традиції населення Індії	7
5	Культура та релігія населення країн Східної Азії	7
6	Культурні та релігійні традиції народів Європи	8
7	Культурні та релігійні традиції населення Англо-Америки	7
8	Культура та релігія населення країн Латинської	8

	Амери́ки	
	Разом	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист рефератів;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, написання реферату).

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Культурні та релігійні традиції. Країни Африки, Австралії та Океанії, Близького Сходу, Південної Азії		
Семінарське заняття 1. Культура та релігія в житті суспільства	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси. Визначати роль культурних та релігійних традицій у житті суспільства. Аналізувати культурні та духовно-релігійні традиції населення мусульманських країн. Визначати особливості релігійних та культурних традицій юдеїв. Характеризувати культурні та релігійні традиції	10
Завдання для самостійної роботи		5
Семінарське заняття 2. Культурні традиції народів Тропічної Африки, корінного населення Австралії та Океанії		10
Завдання для самостійної роботи.		5
Семінарське заняття 3. Культурні традиції населення мусульманських країн та Ізраїлю		10
Завдання для самостійної роботи		5
Реферат (з теми за вибором студента)		10
Семінарське заняття 4. Культурні та релігійні традиції населення Індії		10
Завдання для самостійної роботи		5
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100

	індуїстів, джайнів, сикхів.	
Модуль 2. Культурні та релігійні традиції населення країн Східної Азії, Європи та Америки		
Семінарське заняття 5. Культура та релігія населення країн Східної Азії	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси. Аналізувати релігійні та культурні традиції населення Китаю та Японії. Виявляти вплив християнських традицій протестантизму на суспільне життя країн Європи. Характеризувати культурні та релігійні традиції населення США та Канади. Виявляти проблеми збереження традиційних культур народів Америки.	10
Завдання для самостійної роботи		5
Семінарське заняття 6. Культурні та релігійні традиції народів Європи		10
Завдання для самостійної роботи.		5
Семінарське заняття 7. Культурні та релігійні традиції населення Англо-Америци		10
Завдання для самостійної роботи		5
Реферат (з теми за вибором студента)		10
Семінарське заняття 8. Культура та релігія населення країн Латинської Америки		10
Завдання для самостійної роботи		5
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Порушення норм академічної доброчесності при виконанні студентами наукових та навчальних робіт є неприпустимим. Несамостійне виконання тестових завдань, списування під час виконання модульного та семестрового контролю (екзамену) заборонені (зокрема, не допускається використання мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, їхні реферати мають містити правильно оформлені посилання на використані джерела та літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Культурні та духовно-релігійні традиції країн світу» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2105>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. *Васянович Г. П., Гінтерс З. В., Логвиненко В. М. Культура: історико-світоглядний контекст : навч.-метод. посіб. Львів : СПОЛОМ, 2021. 102 с.*
2. *Гамаль Л. В, Калита Н. І. Етнологія світу: навч.-метод. посіб. Дрогобич : РВВ ДДПУ, 2021. 185 с.*
3. *Гурська Л. І. Релігієзнавство: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 172 с.*
4. *Казанова Х. Релігія в сучасному світі. Плюралізм, секуляризація, глобалізація – Київ : Вид-во УКУ, 2022. 348 с.*
5. *Кафарський В. І., Савчук Б. П. Етнологія. Київ : ЦНЛ, 2023. 432с.*
6. *Козира Є. В. Культурологія : навч. посіб. Київ : Медицина, 2021. 352 с.*
7. *Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : підручник. Київ : ЦУЛ, 2021. 584 с.*
8. *Культурологія: підручник / за ред. А. Є. Конверського. Харків : Фоліо, 2022. 863 с.*
9. *Культурологія: теорія та історія культури : навч. посіб. /за ред. І. І. Тюрменко. Київ : ЦУЛ, 2022. 370 с.*
10. *Кучера Т. М. Релігієзнавство: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2023. 95 с.*
11. *Протеро С. Книга Вісім релігій, що панують у світі. Чому їхні відмінності мають значення. Київ : BookChef, 2021. 464 с.*
12. *Релігієзнавство : навч. посіб. / наук. ред. Д. В. Брильов. Київ : Дух і Літера, 2022. 328 с.*
13. *Релігієзнавство : підручник / Г. Є. Аляєв та ін. ; за заг. ред. Г. Є. Аляєва. Полтава: АСМІ, 2023. 285с.*
14. *Релігієзнавство : підручник / В. І. Лубський, В. І. Теремко, М. В. Лубська та ін. Київ : Академвидав, 2021. 464 с.*
15. *Релігії народів світу: енциклопедія / Г. Е. Єрмановська. Київ : Укрвидавполіграфія, 2022. 319с.*
16. *Сучасна культурологія / за ред. К. Кислюка. Київ : Кондор, 2021. 382 с.*
17. *Тиводар М. Етнологія : навч. посіб. Львів : Світ, 2022. 623с.*
18. *Шугаєва Л. М. Релігії світу : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2021. 256 с.*

Допоміжні

19. *Атлас біблійної історії / за ред. Д. Причарда. Київ : Картографія, 2021. 192 с.*
20. *Дейвіс Н. Європа. Історія ; пер. з англ. П. Таращука. Київ : Основи, 2022. 1464 с.*
21. *Ігнат'єв П. М. Країни Азії: особливості культури та побуту. Чернівці : Книги – ХХІ, 2021. 339 с.*
22. *Культурологія : підручник / за ред. Т. Гриценко. Київ : ЦНЛ, 2021. 392 с.*

23. *Культурологія. Українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / М. М. Закович та ін. ; за ред. М. М. Заковича. 5-те вид., стер. Київ : Знання, 2022. 589 с.*
24. *Світова художня культура : від первісного суспільства до початку середньовіччя : навч. посіб. / О. П. Щолокова та ін. ; ред. В. В. Вороніна, Т. М. Коліна. Київ. : Вища школа, 2021. 175 с.*
25. *Сучасні європейські культурно-історичні цінності в контексті викликів глобалізації / наук. ред. А. І. Кудряченко, Т. О. Метельова. Київ : Фенікс, 2022. 444 с.*
26. *Утвенко В. В. Етнологія: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2021. 244 с.*
27. *Хоптяр Ю. А. Етнологія : навч. посіб. Кам'янець-Подільський, ПП «Медобори», 2022. 160 с.*
28. *Художня культура світу : навч. посіб. / Н. Є. Миропольська, Е. В. Белкіна, Л. М. Масол та ін.; за ред. Н. Є. Миропольської. Харків : Ранок, 2021. 192 с.*

Електронні інформаційні ресурси

1. *Державна служба України з етнополітики та свободи совісті. URL: <https://dess.gov.ua/>*
2. *Культура і креативність. URL: <https://www.culturepartnership.eu/ua/page/about>*
3. *Міністерство культури та інформаційної політики України. URL : <https://mkp.gov.ua/>*
4. *Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>*
5. *Релігія в Україні. URL : <https://www.religion.in.ua/>*
6. *Релігія та віра. Рада Європи. URL : <https://www.coe.int/en/web/compass/religion-and-belief>*
7. *Український культурний фонд. URL: <https://ucf.in.ua/>*
8. *European Union (EU). URL : https://europa.eu/european-union/index_en*
9. *Eurozine. URL : <https://www.eurozine.com/>*
10. *United Nations (UN). URL : <https://www.un.org/en/>*
11. *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). URL : <https://www.unesco.org/en>*